

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-86 szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pletz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 12 ft.

Félévre ———— 6 "

Negyedévre ———— 3 "

Egy óra ———— 1 "

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 104. szám.

Kedd, május 5.

A király mondta.

Nagybecskerek, május 5.

(—é—) Az ezredéves ünnepiségek sorozata tegnapelőtt és tegnap a lehető legkedvezőbb előjelek között és a legtényesebb pompa hangulatában nyilott meg hazánk székesfővárosában.

As ünnepi alkalomban és szertartásban részt vett minden magyar ember, a legelső magyar embertől, a koronás királytól kezdve a legszegényebbig, mert hisz ha fizikailag nem is lehettek néhány százezer-nél többen jelen, de szellemileg milliók vettek részt hazafias lelkesedéssel a két nap ünnepeiben.

Az ünnepek fényüket természetesen a királyi koronától nyerik, melynek föl-kent viselője, miként önmaga mondá, „örömteljes érzelmektől áthatva“ jelent meg a magyar nemzeti erő és munka békeünnepén. Szébb és igazabb szavakkal nem lehet kifejezni az uralkodói kegy-örömét s a nemzet iránt való elismerését, mint a minöket I. Ferencz József ő felsége a kiállítás megnyitó ünnepén mon-dott. Ez a terjedelmére nézve rövid, de kifejezéseiben tömör és értelmében mély alappal bíró beszéd igaz tükrét tárta fel felséges urunk és királyunk s felséges királyasszonyunk s az egész uralkodó család érzelmeinek, a melyekkel a hű magyar nemzet erényei iránt viseltetnek.

Jól tudtuk ugyan mi, hogy a király kegyét bírjuk, mert azt mindenkoron ki-érdemeltük, de nemzeti önérzettünknek végtelentül jól esett mégis, hogy állami létünk örökké emlékeztetes ezredéves öröm-ünnepén újból hallhatjuk a fejedelmi kegy elismerő szavait. E szavak ujalagos fényes bizonyítékai annak, hogy nem ok nélkül neveztük I. Ferencz Józsefet a legalkotmányosabb és legbölcsebb uralkodónak. Ezek a királyi szavak a legközvetlenebb elismeréssel adóznak a magyar nemzeti géniusznak, a midőn a magyar harcozi dicsőséget és az ország munkás tevékenységét hangsúlyozzák, aminek is hazánk léte, fenntartása és haladása köszönhető.

Századokon keresztül a magyar csak félkezével dolgozhatott, mert a másik fél-kezével kardot kellett suhogtatnia tatár, török ellenség ellen, azután meg alkotmányos szabadságának védelme szőlította fegy-verre, s csak mióta nemzeti s állami létünk véglegesen kibontakozott, csak azóta láthatunk hozzá, hogy helyrehozzuk mind-ast, amit századokon keresztül elmulasz-tani vagy legalább is elhanyagolni kény-telenítettünk.

És amidőn a király ezeket a nemzeti érdemeinket kellően méltatja, egyttal atyai jóindulattal és bölcseséggel óva int, hogy a sikerek ne tegyenek bennünket elbizakodottakká, hanem inkább szolgálja-nak „hathatós örömtől a további munkasságra és haladásra.“ Meg is fogadjuk a király szavait, szívünkbe is vessük azoknak szinarany bölcsességét, és bizonyosak lehetünk benne hogy in hoc signo vincemus, győzedelmeskedni fogunk a második ezredév küzdelmeiben.

Küzdelmünket minden esetre meg fogja könnyíteni az, hogy a legbölcsebb és legalkotmányosabb király jogára alatt élünk, aki népei szabadságának és jólété-nek leghathatósabb istápolója s azért a népek atyjának, a királyok királyának, a Mindenhatónak legbölcséssébbáldását kérjük le felséges Urunk és királyunk fejére, hogy országunk szent koronáját az emberi kor legvégső határáig boldogan és dicső-ségesen viselhesse.

Az olaszok Afrikában. A „Stefani-ügynek“ nek jelentik Massanahól mai kelettel: Baldissera tábornok tegnap az egész expedíció csapatával Barachitha érkezett. Tegnap az elővéd összeütközött az ellenséggel, az összeütközésnek az olaszokra nézve kedvező kimenetele volt. Salas őrnagy május 1-én levelet küldött Amba-Siombal, a hol őt Mangasa ras visszatart.

A Senaceben koncentrált olasz hadtest tegnap 3 hadosztályal megkezdte az offenzív mozdulatokat. Az első hadosztály Adigrat felé, a második Adua felé fog elő-revonulni. Az ellenség a Pocada hegyen van koncentráltva, a hol harcra kés állásban tartja megszállva az adigrati utat. Az olasz csapatok szelleme kitűnő.

Kőrelem!

Nagybecskerek, május 5.

A „fehér-kereszt egyet országos le-lenczház egyesület N.-Becskekén székelő torontálmegyei fiókja“ a mult év folyamán egy szeretetháznak N.-Becskekén leendő felállíthatása céljából egy megfelelő épít-letet szerzett meg örök áron, mely vételár fedezésére szükséges összeg a fk. fiók-egyletnek még rendelkezésére nem áll-ván, azt a torontálmegyei vöröskereszt választmány nagyielkü elhatározása alap-ján a nevezett választmány pénztárából kölcsönként megkapta. Mivel azonban a szeretetház berendezésére a szükséges összeg a fk. fiókegyletnek rendelkezésére nem áll, ennek folytán ezen megszerzett épület magasztos rendeltetésének nem volt átadható, a miért is a f. évi április 23 án megtartott választmányi közgyűlésen elhatározatott, hogy a mindenkitől elha-gyott kisdedek érdekében szót emelünk. Azokon óhajtunk segíteni, kik önhibájukon kívül a segélyre leginkább szorultak, leginkább érdemesek és kikről a segítség a társadalom számára dusan gyümölcsöző jótétemény. Az országos fehér-kereszt egy-let torontálmegyei fiókja nemes céljának megfelelően annak idején elhatározta volt a fentebb érintett szeretetház felállít-ását, amelynek rendeltetésének leendő át-adása eddiga fentebb érintett akadályokba ütközik, miért is ezen akadályokat meg-szüntetendő szerényen kopogtatunk a n. é. közönség ajtaján, mert az általunk sze-rényen képviselt nemes emberbaráti ügy és minden a szenvedő emberiség nyomor-án enyhítő jóért és szépért lelkesülő ne-mes szíve önt belénk bátorságot, tisztelet-tesedezünk, hogy egyesületünket magasztos feladatának teljesítése közben anyagilag is támogatni méltóztatnék.

E helyütt bátrak vagyunk felemlíteni, hogy a „Torontálmegyei takaré- és hitel-bank“ a lelenczház berendezésére 50 frt hozzájárulást ajánlott fel az első évben, a következő 10 évben pedig évenként 25—25 frtot évi járulékként.

A „TORONTÁL“ TÁRCZAJA.

Mese a könyről.

Irtá: Márkus József.

Abban az időben, a melynek boldog léte-séséről a mesék kézzelfogható tanúságot tesznek, mikor még mindenféle tündérek látható és lát-hatatlan alakban szerte kalandostak a mezőkön, falkában és városokban, hogy kitudják és tel-jesítsék az emberek meg gondolatlan és bohó kívánságait — élt egy asszonyka, a ki nagyon boldog lehetett volna, mert fiatal volt, szép volt és kívánatos szemnek, fülnek, szivnek egyaránt és a gazdagságon kívül megvolt mindene, a mire egy asszonykának szüksége van, hogy semmi oka se legyen a panására.

Es az asszonyka nagyon szerette a drága-köveket, de mert nem volt elég gazdag, egy pár mákszem nagyságu gyémánt-szilánk csillámlott csupán füleiben; broche-ának közepén brillántja nem volt nagyobb egy vándorló üveges legény karosolójánál; gyűrűjében pedig egy homályos opál, meg egy fényevessett türkisskövecseke és gyonkesett.

Pedig hát a városban lévő ékzeres boltok-ban halomságra heverték a pompásnál pompásabb drágakövek s ezek folyton tömve voltak vásárló asszonykákkal, a kiknek elég pénzök volt rá, hogy füleikbe, nyakukra és hajfonadékaik közé megszeressék azokat a bűbajos sugarakat, melyek

káprásatos fényükkel emelik az asszonyi szépséget.

S minthogy ezek az asszonykák ugyane-sak keresték az alkalmat a sétányokon, színházakban s bálókban és minden egyebütt, hogy gyönyörű ékszereiket csillogtassák, a mi asszonykánk fülig pirulva szégyenkezett mákszemnyi boutonjaival ezek közt, s midőn Siléna hercegnőről elterjedt az a hír, hogy kokusdió nagyságu brillant-boutonokkal jelent meg a legutolsó udvari bálon, diadémjában pedig egy gyémánt ragyogott, a mi asszonykánkon vigasztalhatatlan szomorúság vett erőt.

S amint e fölött való bánatában egy este, kertre nyíló ablakán kikönyökölve könyei lepe-regtek arosán, így sohajtott fel:

— Oh könyeim, ha ti gyémántokká válnátok, elhomályosítanám az asszonyokat Siléna herceg-nővel egyetemben és meg lennék elégedve. S mint-hogy, mint fentebb már megmondtam, es abban az időben történt, mikor a tündérek még szerte kóboroltak a földön, véletlenül úgy esett, hogy a gyémántok koboldja, az, mely ezt a kővé meredt napsugarat garmadákban őrsi földalatti szikla-barlangjában, épen arra járt és meghallotta a szép asszonyka sóhaját.

Tündérmódon hirtelen előtte termett és így szólott hozzá.

— Legyél nyugodt! minden könyvedért egy-egy gyémántot adok cserébe, melylyel fel fogod dissithetni magadat. Egyedül tőled függ, hogy több drágaköved legyen, mint magának Siléna

hercegnőnek, csak láss utána, hogy minél több könyved omoljék . . .

Ezzel markába nevetett és eltűnt.

Csakugyan úgy volt, a hogy a gyémánt-kobold megígérte. Az asszonyka állta az alkut a aránylag rövid idő alatt egy diadémot sirt magának, melyben ezer gyémánt ragyogott, ugy hogy maga Siléna hercegnő is elsápadt az irigységtől, mikor ezt a diadémot meglátta.

S milyen pompás kis tündér volt az a gyémántkobold! Ha egy gyönyörű kolliét akart, az asszonykának csak el kellett pityergnie egy kevéssé, s megvoltak a hozzá szükséges gyé-mántok, csak épen aranyba kellett foglaltatnia az ötvössel: egy remek szép gyűrűre pedig ele-gendő volt, ha csak akkorka szivfájdalmat oko-sott is magának, hogy szemei egy két könyecse-pet hullassanak.

Csakhogy, bizonyosan megértetted okos olvasom, épen ez volt az oka annak, hogy a gonosz kobold a markába nevetett!

Mert bizony es a csodás kis kut a sziv-fenekén, mely a fájdalom visét, a könyvet rej-tegeti, csak akkor fakad fel a szemben, ha fáj valamink, hogy ezek a drága csöppecskék enyhítsék meg az égő sebeket.

Az asszonykának, hogy gyémántokra te-hessen szert, könyekre volt szüksége. Mindenek-előtt tehát elkergette magától szerelmését, a ki szivéhez volt növe s ezen három nap és három

A szivesen adandó összeget méltóztatnék Steinitzer Géza pénztárnokunkhoz közvetlenül beküldeni.

Tisztelettel:
Nagy-Becsikereken, 1896. évi április hó 23 án.

Hauser Károly,
f. o. jegyző.

Rónay Olga,
elnök.

Dellimanics Miczi,
Weisz Jenny,
választmányi tagok.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 8. Jegyzői szigorlat.
Május 10. Millenniumi nagymise a r. k. templomban.
Május 11. Millenniumi diszgyűlés.
Május 11. Közigazgatási bizottság.
Május 11. A M. kör ezredéves ünnepélye.
Május 12. Tavasszi közgyűlés.
Május 13. Községi jegyző-egylet közgyűlése.
A gőzfűrdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; női részére kedden és pénteken délután.

— **Ferdinánd újabb kitüntetése.** II. Vilmos német császár Ferdinánd fejedelemnek a veres saserend nagykeresztjét adományozta a láncszal. Ferdinánd fejedelem tegnap Koburgba utazott.

— **A kínai alkirály Budapestén.** Li-Hung Coang kínai alkirály, mint Szent Péter-várról jelentik, odaérkezett, hogy jelen legyen a koronázási ünnepen. Szent Péter-várról Budapestre jön és megtekinti ezredéves kiállításunkat. Kíséretében van két fia, hat katonai méltóság és harminczegyző mandarin.

— **Személyi hír.** Rónay Jenő főispán ma reggel Budapestre utazott, hogy a ma este az udvarnál tartandó fogadásnál részt vegyen.

— **Nagybecskerek városa és a millennium.** A városi képviselőtestület tegnap d. u. tartott ülésén az állandó választmány a polgármester azon javaslatát, hogy miképpen vegyen részt Nagybecskerek város közönsége az ezredéves ünnepélyeken, egész terjedelmében magáévá tette. E szerint május 10-én reggel 9 órakor a városi tanácssteremben diszgyűlés lesz, a mely alkalommal Krsztics polgármester mond emlékbeszédet. Ezen diszgyűlés után a képviselőtestület a városi tanács tagjainak vezetése alatt a róm. kath., ág. ev., ev. ref. és gör. kel., valamint az izraelita templomokban tartandó isteni tiszteleteken vesz részt. — 11-én a képviselőtestület tiszteleg Rónay Jenő főispánnal s felkéri őt, hogy a város közönségének alattvalói hódolatát juttassa ő felsége trónja zsámolya elé. — A városi tiszti karának s a főgimnázium tanárainak nyugdíjigényében a jelen év 3 évnek számíttatik be. — Az algimnáziumi, polgári és felsőkereskedelmi iskolai tanárok, az összes községi, szerb és izr. népiskolák tanítói, valamint a női zárda világi tanítónői és az óvodák óvónőiegyenkint 25—25 frtot kapnak, hogy az ezredéves kiállítást megtekintéshessék. A városi többi alkalmazottak, a kik a nyugdíjintésmény keretébe nem tartoznak, felhavi fizetésükkal felérő összegnyi adományban

éjjel egyre sirt; . . . összezördült testvérsíval, barátinóval, rokonaival, a mi megint csak könyekre adott okot: végre elfordult kicsikéitől is, a mikor ezek nem simultak többé szeretettel anyai szívére, de őt félve elkerülték, ismét sirni volt oka s könyei sűrűn peregetek szeméből.

Szóval, a mi asszonykáknak annyi gyémántja volt, hogy minden ruháját kivarhatta volna velük s magát Siléna hercegnőt is elhomályosította ékszerével, hanem ekkor ésszerette, hogy nincsen egyebe a világon drágaköveinél.

S a boldogtalan asszonyka egy másik estén, nem is sokkal azelőtt, mikor kifosztogatva szívének minden kincseiből egyedül állott ott vakító drágakövei közepette s nagy lelki kínjai közt nem jött többé szeméire köny, megint felsohajtott:

— Oh, ha a gyémánt-kolold mégegyszer megjelenék hívásomra.

S minthogy a mesés időkben már így szokott történni, a drágakövek manója rögtön ott is termett előtte és kérdé:

— Mit kívánéz ismét?

— Az asszonyka odaszórtá elébe a gyémánt-diadémet, brocheokat, boutonokat és összekulcsolt kezekkel rimázkodott:

— Vedd minden gyémántodat és add vissza az ajrt könyeimet.

reszesülnek. A női zárda fizikai szertárának gyarapítására 100 frtot kap. — Az állandó választmány azon indítványa, hogy a tanulóknak emlékérmek osztassanak ki, nem fogadtatott el.

— **Adókövető bizottság.** A nagybecskereki adókövető bizottság üléseit folyó évi május 12. és következő napjain mindenkor d. u. 3 órakor a városház nagytermében tartja.

— **A községi jegyzőegylet közgyűlése elhalasztva.** Magyarország ezredéves állami fennállásának ünnepelésére folyó évi május hó 10-én Torontálvármegye minden községében hálaadó istentisztelet tartatik. Miután ezen körülmény folytán az ugyan-ezen napra kitűzött rendes egyleti közgyűlést megtartani nem lehet, van szerencsénk az egylet igen tisztelt tagjait értesíteni, hogy a torontálmegyei községi és körjegyzők egyletének folyó évi rendes közgyűlése ez évi május hó 13-án d. u. 3 órakor, választmányi gyűlésre pedig ugyanaz nap délelőtt 10 órakor fog Nagy-Becsikereken a meghívóban már jelzett helyeken megtartatni. Bánlak, 1896. évi május hó 4-én. As egyleti elnökség.

— **A csenei önk. tüzoltó-egylet** a napokban tartotta tisztújítási közgyűlését, melyen megválasztattak: elnökké dr. Dellimanics Lajos alispán közfelkiáltással, főparancsnokká Popovich Sándor, alparancsnokká Waldeck Kristóf, útkár és segédtsit Wuchetich Adam, első szakasz parancsnok Zobay Kristóf, második szakasz parancsnok Jochum József, szivattyumester Achszehner Mihály, pénztáros Schwarcz Miklós, szertáros Kelemen Márton, Arvay László, orvos dr. Frankl Adoif és dr. Kasovicz Henrik lett. A választmányba Urban János szakaszvezető, Martini József csoportvezető és Kiefer Mihály mászó választattak be.

— **A „kis hid“ javításához.** Változatos ságban épen nem gazdag csendéletünk nem volna teljes, ha az idén nem kellene a kis hidat „gyökereken“ kijavítani. Megcselökszik ezt minden istenadta esztendőben, miért ne tevének meg a millenniumi évben! Nem is kritizáljuk hát ezt a reformáló tevékenységet, mert ugy sem érnék vele célt, mint a tapasztalás bizonyítja. De arra a tötelességünknek tartjuk felhívni a rendőrség figyelmét, hogy az innesső oldalról egy minden koriát nélküli deszkán lesz a közönség kénytelen az improvizált hidra lehaladni, ami nézetünk szerint igen veszedelemes dolog. Ne várják meg hát azt, hogy néhány gyermek beletukjék a Bégába, hanem lássák el mielőbb korlattal a különben sem ideális biztonságu lejárót.

— **Eljegyzés.** Molnár Géza városunk szülőtte, a gróf Csekonic uradalom ispánja eljegyezte Gottescha Etel kisasszonyt, Gottescha Károly uradalmi kasznár leányát, (Pálmajor) sösztelőkörből.

— **Szerencsétlen emlékfaltetés.** Vettük a következő sorokat: Megyénk nagyikindai járásának egyik német és szerb ajku községének birája kezhez véve a millenniumi faulte tésekiől szóló rendeletet, a községi jegyző tudta és tanácsadó szava nélküli, beszerez 7 nyárfát, rendez ünnepélyt zenével, mozsárió ésekkkel és elülteti a fakat, ami különben nagyon szép és jó tett volna, csak hogy még egy nagy kibája volt; ugyanis az ünnepélyt megelőző napon elmegy emiltett községi bíró a róm. kath. felekezeti iskolaszéki elnökhöz s kéri, hogy a gyermekeket engedné részt venni az ünnepélyen s egyik tanító talán lenne szives valami beszédet tartani. Ezek ígérétét megnyerve, mint a ki jól végezte dolgát, többel nem törődik. Nem gondol arra, hogy a község harmadrésze szerbajku, hogy van a községben egy szerb iskola is, a melyet szintén fel kellene kérni az ünnepélyen való részvételre. Az ünnepély nagy fényesen megtartatik s a szerbeknek ámulva, fájó szívvel kell éreznök a nélkülvést, különösen, mivel már egyszer kénytelenek voltak érezn e fájdalmat, hogy a legutóbbi előjárók választásán egy szerb tag sem lett megválasztva. Így lesznek felizgatva a nemzetiségek, így oltják beléjük a gyűlöletet a magyarság ellen. S mi volt a következménye ennek? Még asnap éjjel mind a hétfa kitépve, össz-törve hevert szertesét a piszcson. Valóban méltányos és kívánatos dolog volna, hogy hazafias ünnepélyek alkalmával nagyobb tapintattal járjanak el a nemzetiségi vidékeken.

— **A zárda ünnepélye.** A nagybecskereki Mi Asszonyunkról nevezett iskolánővérek vezetése alatt álló zárda hazánk ezeréves fennállásának méltó megünneplésére, mint már említettük, f. hó 9-én reggeli 9 órakor kezdődő ünnepélye rendez, melyre az érdekeltekkel uton is meghívja az igazgatóság.

— **A millennium az izr. iskolában.** A nagybecskereki izr. iskola is rendez millenniumi ünnepélyt május 9-én, melynek nagy részét a tanulók szavalata és éneke fogja képezni. Az előző megnyitót dr. Mangold Samu hitközségi elnök tartja, a honfoglalásról és a magyar nemzet ezeréves életéről pedig Bányai Jakab tanító olvas fel. Ugyancsak felolvas Deutsch Zsigmond tanító is „A magyar történelem legkiválóbb alakjai“ czimmel. Az ünnepélyt dr. Klein Mór beszéde zárja be. Kedves idő esetén délután 1 órakor kirándul a tanulóifjuság az erdőbe.

— **Dinyás község és a millennium.** Dinyáson, szerb ajku községben folyó évi május hó 3-án a község képviselőtestülete diszgyűlést tartott, melyen a községi képviselők ünnepi öltözetben jelentek meg, s mely alkalommal Mihailovics Péter községi jegyző hazafias beszédére és indítványára, a képviselő testület egyhangulag elhatározta, hogy a községi pénztárból kioszt 15 frtot azon tanulók közt, kik a magyar nyelvben eddig a legjobb sikert mutatták fel. A kiosztás ugyanaz nap délutánján történt meg.

— **Ugyan hogy csinálta!?** Egyik délvidéki lap a következő érdekes, de nem egészen világos öngyilkossági kísérletről értesíti olvasóit: Plesz József, temesvári illetőségű 23 éves asztalos-segéd ma délelőtt a Losoncay-teren levő Holcz féle vendéglőben revolverlővéssel akart véget vetni életének. Az életunt három éven át állott szerelmi viszonyban a gyárvárosi nyári-utca 28. sz. alatti házban lakó Stiváncz Annával, de utóbbinak rokoni akadályokat gördítettek a házasság elé, a mi az asztalossegédet annyira kibozta sodrából, hogy sziven lötte magát, de a golyó nem talált. Plesz az öngyilkossági kísérlet elkövetésekor teljesen ittas állapotban volt és midőn a rendőrséghez kísérték, levelet találtak nála, melyben kedvesétől bucsút vesz és tetteért bocsánatot kér. Egyszermind azt kívánja, hogy sirjánál vig csárdást és a madarász-keringőt játszásk el.

— **Néppárt Nagyikindán.** Mint a Nagyikindán megjelenő „Torontáli Közlöny“ jelenti, e napokban ott járt Kun László kanonok, azon czélból, hogy a legutóbbi hitközségi választást illetőleg vizsgálatot vezessen. A kanonok ur ez alkalmat felhasználta arra is, hogy „egy kicsit körülnézzen“ milyenk ott a kiltások a Néppártra nézve, s ugy látszik tapasztalatai az ő szempontjából tekintve nem kedvezőtlenek, mert a Néppárt végrehajtó bizottsága ugy a hogy meg is szervezkedett hamarosan és mint az idésett lap jelenti, a kanonok és dr. Ebner Alajos esperes Eremita Pál takarékpénztári igazgatóval léptek érintkezésbe, kinek a mandátumot a létesítendő néppárt nevében fel is ajánlották. Eremita Pál gondolkozási időt kért.

— **A korecsma hősel.** Temesvárról írják, hogy Beregszón véres verekedés történt tegnap. A nagykorcsmában iddogált egy kompánia és mikor már teljesen kifogytak a mulatságból, egymásnak estek és olyan „újabb mulatságot“ rögtönöztek, hogy csakhamar valóságos vértócsa támadt körülöttük. Hat ember szenvedett súlyos sebesüléseket, kik közül az egyik állítólag már meg is halt. A verekedő kompániát a rendőrség letartóztatta.

— **Mikor a diák szerelmes.** Vimmer Pál soproni diák a napokban nyomtanul eltűnt. Sokat és sokfelé keresték, míg végre tegnap fölvetette a Rába folyó hulláma a holttestét. Zsebében tőlőtt revolvért és egy levelet találtak, melyet legjobb barátjához intézett s a melyben öngyilkossága okul boldogtalan szerelmét említi.

— **Gyermekhalál.** A temesmegyei Szakálháza községben Egler János gazdasz másfél éves leánykájá kinos halállal mult ki. A kis gyermek ugyanis egyedül volt a szobában és járt kezdett unalmában. Időközben kimássott a konyhába is, a hol azután befordult egy vizzel telt kádba. Mire észrevették, már nem élt.

Sport.

Lóverseny Szegeden.

A szegedi gazdasági egyesület ez évben is megtartja a lovak tenyésztését előmozdító lóversenyét, a mely a szabadkai országút mellett fekvő lóversenyterén május hó 25-én, pünkösd második napján d. u. 3 órakor kezdődik meg.

A verseny sorrendjéről, valamint az általános feltételekről hivatalos részről a következőkben állapodtak meg:

Versenyrend:

I. Futam. „Egyleti díj“ 1500 méterre. Tétel 6 ft.

Díjak: a) az 1-sőnek 200 korona, b) a 2-iknek 100 korona.

Futhat egyleti tagnak saját nevelésű mén vagy kancsa lova 4 évesig. Versenyben már részt vett ló kizárva. 3 éves 60, 4 éves 65 kilóval terhelve.

II. futam: „Szeged szab. kir. város (zárt) versenydíja“ 2300 méterre. Tétel 10 ft.

Díjak: a) az 1-sőnek 300 korona, b) a 2-iknek 100 korona.

Futhat egyleti tag tulajdonát képező 5 évnél nem nagyobb kora ló. Terhelve 65 kilóval Telivér 5 kilóval több.

III. futam: „Sikverseny az egyleti tiszteletdíjra.“ Távság 1600 méter. Tétel 6 forint

Díjak: a) az 1-sőnek tiszteletdíj, b) a 2-iknek tiszteletdíj.

Ezen versenyre urlovasok által lovagolandó bármely fajú, nemű és kora lóval neveszhetni. 4 évesig 65, idősb. 70 kilóval terhelve.

IV. futam: „Szeged szab. kir. város (nyílt) versenydíja“ 3000 méterre. Tétel 12 ft.

Díjak: a) az 1-sőnek 400 korona, b) a 2-iknek 120 korona.

Futhat Magyarország területén nevelt 6 évnél nagyobb kora ló. 4 éves 65, idősb 70 kilóval terhelve.

V. futam: Akadémia-verseny a szegedi hölgyek díjára. Távság 3200 méter. Tétel 6 forint.

Díjak: a) az 1-sőnek tiszteletdíj, b) a 2-iknek tiszteletdíj.

Ezen díjra neveszhet minden urlovas, bármilyen nemű és kora, akár saját, akár más tulajdonát képező lóval, 5 évesig 6b, idősb 70 kilóval terhelve. Telivér 5 kilóval több.

VI. futam: „Vadász-verseny“ 4000 méterre. Tétel nincs.

Díjak: a) az 1-sőnek 60 korona, b) a 2-iknek 40 korona, c) a 3-iknek 20 korona.

Ezen díjra neveszhetnek a m. kir. 3. honvéd huszársereg altisztjei.

Irodalom és művészet.

* Millenniumi Történet. Marcsali Henrik egyetemi tanárnak az „Arpádok kora“ című nagyszabású monográfiája, mely az „Athenaeum“ r. társulat kiadásában megjelent, „A magyar nemzet története“ című tiszteletes nagy munkának (millenniumi kiadás) második kötetét képezi, immár befejezéshez közel. A most megjelent 60. és 61. számú füzetek az Arpádok kora kiadásáról, az utolsó Arpádokról szólnak, külön fejezetben van leírva a Kun László magyar király alatt vívott morvamezei csata, melynek oly nagyfontosságú politikai következményei lettek, a mennyiben a cseh Ottokár legyőztetvén és a Habsburgi Rudolf vetélytárs nélkül megmaradván, megalapíthatta a most is dicsőösen uralkodó Habsburg-ház fényes jövőjét. A magyar nemzet önértékes büszkeséggel hivatkozhatik erre a világtörténelmi nevezetességű fegyvertényre, hol a magyarok döntő szerepet játszottak, mintegy a nemzetek sorát láthatatlan kesekkel intő gondviselés által arra hivatta, hogy annak a hatalmas uralkodó családnak tegyenek szolgálatot, a mely a későbbi századokban megvédelmesít majd a magyart a törököktől és a mindinkább terjedő szlávoktól, melynek ereje Ottokár halálával szűnt meg. Erre a nagyjelentőségű korrá, a magyar nemzeti dinasztia kialakulásának korára vonatkozólag, eddig még jóformán ismeretlen, igen számos és igen becses történelmi adatot gyűjtött össze Marcsali Henrik. A szöveg tömördek szöveggel van illusztrálva, melyek közül csak a feltűnőbbeket soroljuk fel. Így „Szent-Margit-

koronája“, mely a nemzeti múzeumban őriztetik; Dörre Tivadar rajzában „A margitszigeti apácakolostor romjai“; — „Habsburg vára“; — „A morvamezei csatater“, továbbá Martell Károly, I. Albrecht római király és az utolsó Arpádok király, III. Endre egykoru arcképei. A füzetekhez műmellékletül van csatolva „A magyar szent korona“ színes képe; „Románkori egyházi régi ségek a Magyar Nemzeti Múzeumban“ Mühlbeck Károly rajzában; továbbá „A veszprémi apácák 1109. évből való alapító-levelének“ és „III. Endre kettős pecsétjeinek“ hasonmásai. A díszes füzetek ára 30 krajczár. Előfizetés negyed évre (12 füzet) 3 ft 60 kr. Félévre (14 füzet) 7 ft 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Az előfizetők minden szombaton egy füzetet kapnak.

* Ingyen könyv a magyar hölgyeknek.

A „Fővárosi Lapok“, mely munkatársainak előkelő gárdájával, páratlanul magas színvonalon álló lapokat ad olvasói kezébe, azonkívül, hogy napoként az összes lapok között a legjobbat nyújtja — még külön irodalmi eseményekkel, is kedveskedik — olvasóinak, és pedig ehhez az olvasó-közönség islesősés és igényeihez mért eseményekkel, mely tudvalevőleg az összes lapok olvasóközönsége között a legelőkelőbb és a legintelligensebb. Réssben a laphoz fűződő régi irodalmi hagyományok révén, lévén a lap évtizedeken át a művelt magyar családok egyetlen irodalmi napilapja, — részben pedig ama újabb átalakulások révén, melyek lehetővé tették, hogy a lap megtartva előbbi irányelveinek teljes egészét, azonfelül az újságcsinálás minden modern eszközével és a legkiválóbb magyar hírlapírók gárdájával fellegyerkezve — a legjobban szerkesztett magyar lappá vált.

A „Fővárosi Lapok“ most küldött szét előfizetőinek, teljesen ingyen egy pompás kiállítású albumot, mely magában foglalja az ország összes bálós hölgyeinek névsorát; a fővárosi elite-bálok összes bálanyáinak kitűnően talált arcképeit; ezenkívül temérdek pompás illusztrációt és egy csomó kiváló író szépirodalmi dolgozatát.

Már maga a bálanyák arcképcsoportja (43 arckép) kiváló dísz a könyvnek, mert az arcképek ugyasólván teljes képét nyújtják a fővárosi előkelő, szereplő hölgyvilág alakjainak.

A bálós hölgyek pontosan összeállított névsora pedig bizonyára sok, sok kedves emléket fog felbuzdítani; a mint a bájos asszonyok és leányok olvasása közben újra meg újra átélnek az elmúlt fényes éjszakák ragyogó emlékeit.

As album szépirodalmi tartamát a következő írók gyarapították értékes dolgozatokkal:

Sas Ede, Abonyi Arpad, Makai Emil, Vértessy Gyula, Csáktornyai Lajos, Buday László, Malcoms Béla, Julius, Porcsolt Jenő, Mikes Lajos, Pásztor Arpad.

Ezenkívül van az albumban egy nagyon érdekes cikk a tánc történetéről, melyben gazdag illusztrációk keretében be van mutatva ez összes táncok története.

Az album illusztrációt: Gerő Lajos, Lakos Alfréd és Deák Gejza készítették, s az egésznek kiállításra úgy a szerkesztőségnek, mint az Athenaeum nyomdájának legjobb ízlését dicséri. Bolti áron két forintért kapható, de a ki a Fővárosi Lapokra most előfizet, ingyen kapja.

A „Fővárosi Lapok“ előfizetési ára egy óra: 1 ft 20 kr., negyedévre 3 ft 50 kr., félévre 7 ft. A „Magyar Bazar“-ral Wohl Janka által szerkesztett e legkiválóbb divatlappal együtt, negyedévre megrendelhető a lap 5 frtért a kiadótársulatban Ferenciek-tere 4. sz. a.

Táviratok.

A katonai díszszemle.

Budapest, május 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A vérmesőn ma reggel nagy katonai díszszemle folyt, a melyen 6 felsége és az összes kir. hercegek jelen voltak. 6 felsége Stefánia főhercegnő kocsiból nézte végig az érdekes látványt. Frigyes főherceg, mint az 52-ik gyalogezred tulajdonosa maga vezette el ez redét 6 felsége elé.

A kir. hercegek Schlauchnál.

Budapest, május 5. (A „Torontál“ eredeti táv.) Rainer, Frigyes és Jenő kir. hercegek ma délelőtt meglátogatták Schlauch Lőrincz biboros püspököt.

György herceg kalandja.

Budapest, május 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Rómából jelentik: György szász-meiningeni herceg a mai nap folyamán csekély kísérettel, teljes inkognitóban meglátogatni készült Voss Rikard költő nejét. Amint Frascati közelébe értek, hol Vossné villája áll, két fegyveres álarcos ember megállította a kocsit, hogy kifossa a bennülőket. A herceg oda dobta a rablóknak erszényét, melyben 55 lira volt, mire azok valószínűleg nagyobb összeget sejtve, visszavonultak. Az ijedségen kívül semmi bajuk sem lett a meglepett utasoknak.

A kereskedelmi miniszter ebédje.

Budapest, május 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tegnap délután 6 órakor Daniel kereskedelmi miniszter és neje a kiállítás megnyitása alkalmából a parkklubban ebédet adtak, amely az udvari főméltóságokat és az itt időző diplomáciai kart a magyar politikai világ előkelőségeivel egyesítette.

A lókiállítás megnyitása.

Budapest, május 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Darányi miniszter ma délelőtt megnyitotta a lókiállítást. A diplomáciai kar tudomására hozta a miniszternek, hogy a kiállítást testületileg szándékoznak megszemlélni.

Montenegrói események.

Budapest, május 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Zarából jelentik: Egy montenegrói csempészbanda és az osztrák pénzügyőrség között tegnap Podgora közelében véres harc fejlődött ki. Két pénzügyőr halva maradt, azonkívül több sebesülés történt.

Hirdetések.

Pályázati hirdetmény.

Stájerlak-Anina nagyközségben két községi irnoki állás van üresedésben. Az egyik állással 300 ft évi fizetés és az illető egyén szorgalmához képest mellékjövedelem, a másik állással 548 ft évi javadalmazás van összekötve.

Az első állás azonnal, a másik folyó évi július 1-én foglalandó el.

Megjegyzetjük, hogy a képviselőtestület fenti két állás helyett egy 656 frttal javadalmazott segédjegyzői és 480 frtos irnoki állást rendszerezett, melyek még a folyó évben betölteni fognak. Ezen állások betöltésénél a most alkalmazandó irnokok előnyben fognak részesülni, a mennyiben a törvényes kvalifikációval bírnak.

Stájerlakon, 1896. évi május hó 1-én.

441-2 2

Községi előjáróság.

6917. szám. 1896.

Pancsovai főszolgálati irásigától

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett borcsai községi jegyzői állásra ezennel pályázat nyitattik. Ezen állással 600 ft évi fizetés, 40 ft uti átalány, 6-ól tűzita és szabadlakás élvezete van egybekötve.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy elméleti képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket a pancsovai járási főszolgabíróhoz folyó évi május hó 20-ig küldjék be.

A választás folyó évi május hó 21-én feg Borcsa községében megejtetni.

Pancsován, 1896. évi április hó 30-án.

449-3 2

Jablonsky, főszolgabíró.

Üzletátvétel.

Ezzel van szerencsém a n. é. közönségnek b. tudomására adni, hogy a helyben 36 év óta fennállott **Rotmiller Tivadar-féle**

űn- és női-konfekció-üzletet

összes aktívával és számlaköveteléseivel vétel nyján megszerestem; egyuttal batorodom tudni adni, hogy éveken keresztül nagyvárosokban mint szakember működtem és e téren elegendő ismereteket szereztem, miáltal azon helyzetben vagyok, hogy az üzletnek szorgalom és kitartással, színingy szolid eljárás által a legjobb hirnevet biztosíthatom.

Mivelhogy kellő pénz alappal rendelkezem, a ruháktár a legjobb állapotba hozatik, esetleg a készletben lévő női-konfekció-árak minden áron eladának.

Midőn a n. é. közönséget tetemesen megnagyobbított raktárom szives megtekintésére felhívom, — mely alkalommal meggyőződhetik arról, hogy bármily konkurrencziával versenyezhetek, — kiváló tisztelettel

Wassermann Károly.

184-33

674. szám. II-1896.

Hirdetmény.

Torontá vármegye alispáni hivatala az 1896. évi április hó 17-én kelt 15635. számú rendeletével a szárcsa—vattinai th. közut 32—33. km. szakaszán lévő szécsányi Temeshid helyreállítását 11299 frt összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1896. május hó 23-ik napjának d. e. 11 órájára a nagybecsereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt N. Becsereken, 1896. évi április 30-án.

183-32

M. kir. államépítészeti hivatal.

RIZS-ELADÁS.

A gróf Karátsonyi Jenő tulajdonát képező temes-topolyai rizstelep intézősége a telepen termelt és ugvanott hántolt és csiszolt rizset, mely kitűnő minőségénél fogva bel- és külföldi kiállításokon a legelső díjakkal lett kitüntetve, a következő árak mellett adja el, és pedig:

Métermázsanként zsákkal együtt:

az I. osztályt . . . . . 20 frtért

a II. „ . . . . . 16 „

a dettai vasut-állomáshoz franco szállítva.

5 kgr.-os postacsomagokban a vételárnak előleges be-
küldése mellett franco postával:

az I. osztályt . . . . . 1 frt 50 krért

a II. „ . . . . . 1 „ 30 „ szállítja.

Postai utánvét mellett minden csomag 6 krral drágább.
Ismét eladóknak, ugy nagyobb megrendeléseknél megfelelő % -os engedmény adatik.

Megrendeléseket elfogad:

Gróf Karátsonyi Jenő rizstelep-intézősége.

Temes-Topolyán u. p. Denta,

az uradalmi iroda Bánlakon,
a hol vasut-, posta- és távirtda-állomás van.

166-124